

Riktlinjer för fullgörande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Riktlinje
	Beslutad av	Kommunstyrelsen 2020-02-04 § 16
	Dokumentansvarig	Kommunchefen
	Reviderad av	–

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	4
Förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen	4
Besök hos kommunstyrelsen.....	5
Beslutsunderlag för kommunstyrelsens årliga prövning.....	5
Ägardirektiv och bolagsordningen.....	5
Protokoll från kommunala bolag.....	6
Årsredovisningar och lekmannarevisorernas granskningsrapporter.....	6
Kommunens styrdokument och kommunallagen.....	6
Bolagens ansvar.....	6
Uppsikten över övriga nämnders verksamhet	7
Uppsikten över verksamhet enligt avtalssamverkan	7
Uppsikten över kommunalförbund	7
Förvaltningens ansvar.....	8

Inledning

I kommunallagen anges att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över:

- Bolagens verksamhet
- Övriga nämnders verksamhet
- Verksamhet enligt avtalssamverkan
- Verksamhet i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Riktlinjen omfattar kommunstyrelsen och förvaltningen samt de kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över. Reglerna för prövning av de kommunala bolagens verksamhet finns i kommunallagen kap 6, 9-10 §§.

Uppsiktsplikten är starkt sammankopplat med kommunstyrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Likaså med styrelsens uppgift att följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att fungera som stöd för att kunna utöva den förstärkta uppsiktsplikten över de kommunala aktiebolagen. Dessutom är syftet att beskriva hur kommunstyrelsen ska fullgöra den övriga uppsiktsplikten.

Förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen

Inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje uppsiktspliktigt bolag pröva om den verksamhet som har bedrivits under föregående år varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (Kommunallagen 6 kap 10 §).

Vid sammanträdet där bolagen presenterar sin verksamhet varje år beslutar kommunstyrelsen om respektive bolags verksamhet har bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Prövningen ska vara kommunalrättslig inte aktiebolagsrättslig.

Om det finns brister har kommunstyrelsen i uppgift att ge kommunfullmäktige ett förslag till beslut i ärendet.

Om styrelsen bedömer att åtgärdsförslag inte är aktuella skickar styrelsen beslutet till fullmäktige för kännedom.

Besök hos kommunstyrelsen

Bolagen redovisar verksamhet och ekonomi för kommunstyrelsen. **Inför besöken i kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ställningstagande ska bolaget årsredovisning ha inkommit till kommunen.**

Frågor för att svara på vid besök hos kommunstyrelsen

- Beskriv det kommunala ändamålet med verksamheten (framgår av bolagsförbundsordning, reglemente) och redogör för hur väl verksamheten har överensstämmt med det kommunala ändamålet under året
- Viktiga händelser under året
- Ekonomiskt resultat
- Måluppfyllelse
- De närmaste årens utmaningar för bolaget/förbundet/nämnden

Frågor för kommunstyrelsen att belysa

- Har den verksamhet som bedrivit under föregående år varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna?
1. Hur beskrivs det kommunala ändamålet och uppfyllandet av de kommunala befogenheterna i styrdokument?
 2. Hur beskrivs årets viktiga händelser i delårsrapport och årsredovisning?
 3. Har annan rapportering skett till kommunstyrelsen under året från bolagen?
- Behöver kommunstyrelsen vidta några åtgärder med anledning av detta?
 - Har kommunfullmäktige tagit ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som avser bolagets verksamhet under året?

Beslutsunderlag för kommunstyrelsens årliga prövning

Ägardirektiv och bolagsordningen

Fullmäktige beslutar om de kommunala bolagens ägardirektiv och bolagsordningar där bolagens kommunala ändamål, det vill säga den kommunala angelägenhet som fullmäktige överlåtit till bolaget att sköta, fastställs.

I ägardirektiven regleras bolagens informationsskyldighet där det i detalj anges hur bolagen ska hålla kommunstyrelsen uppdaterad av sin verksamhet.

I bolagsordningen anges de kommunala befogenheterna som bolagen ska hålla sig inom, det vill säga att bolagen ska agera efter samma begränsade villkor som skulle gälla om verksamheten istället hade utförts i den kommunala förvaltningen.

Protokoll från kommunala bolag

Löpande under året ska bolagen skicka in sina styrelseprotokoll till kommunstyrelsen. Dessa utgör en grund för uppföljning av verksamheten. Det är viktigt att bolagen, precis som det anges i bolagsordningarna, regelbundet skickar in protokoll som kommunstyrelsen får för kännedom både för att styrelsen ska kunna följa bolagens aktuella verksamhet löpande och att undvika att all information kommer in samtidigt långt i efterhand då det även finns risk för att informationen hunnit bli gammal.

Årsredovisningar och lekmannarevisorernas granskningsrapporter

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter kan användas som stöd i prövningen då de behandlar delvis samma saker som kommunstyrelsen ska ha uppsikt över.

Kommunstyrelsens prövning har dock inte en ekonomisk inriktning i första hand.

Kommunens styrdokument och kommunallagen

I kommunfullmäktiges arbetsordning och kommunstyrelsens reglemente anges ytterligare information om avrapportering från de kommunala bolagen och kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Kommunallagen reglerar att prövningen ska genomföras.

Bolagens ansvar

I bolagsordningen beskrivs bolagens informationsplikt mot kommunstyrelsen. Detta innebär att samtliga bolag löpande till kommunstyrelsens diarium ska skicka:

- protokoll från styrelsemöten och bolagsstämmor
- årsredovisning
- revisionsberättelse med revisionsrapport och lekmannarevisorernas rapport

Uppsikten över övriga nämnders verksamhet

De aktiviteter som redovisas nedan är en plan för hur kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet ska utövas. Fokus ligger på delårs- och helårsrapporterna.

Kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet utövas i första hand genom att ta del av:

- Nämndernas delårs- och årsrapporter är centrala i bedömning av hur väl nämnden uppfyller sitt grunduppdrag (gentemot kommuninvånarna) samt ekonomisk uppföljning
- Handlingar och protokoll från nämndernas sammanträden
- Nämndernas budget och verksamhetsplaner
- Nämndernas arbete med intern kontroll

Detta innebär att samtliga övriga nämnder löpande till kommunstyrelsens diarium ska skicka in ovanstående handlingar.

Uppsikten över verksamhet enligt avtalssamverkan

Enligt kommunallagen ska styrelsen årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan, vilket görs i samband med årsredovisningen.

Förvaltningen ansvarar över att hålla en förteckning över kommunens avtal med andra kommuner om avtalssamverkan.

Uppsikten över kommunalförbund

Kommunstyrelsens uppsikt över kommunalförbunden och samordningsförbundet utövas i första hand genom att ta del av:

- Budget- och verksamhetsplan
- Årsredovisning
- Revisorernas granskningsrapport.

Detta innebär att samtliga kommunalförbund och samordningsförbund löpande till kommunstyrelsens diarium ska skicka in ovanstående handlingar.

Förvaltningens ansvar

Förvaltningen mottar och registrerar löpande de handlingar som skickas in. Handlingarna diarieförs i årsvisa samlingsakter som sorteras per bolag/förbund/nämnd där det är lätt att följa upp vilka handlingar som inkommit under året.

Med koppling till Instruktionen för kommunchefen så ansvarar kommunchefen för att :

- ägardirektiv och bolagsordning finns för varje bolag och att de är uppdaterade.
- redogörelse och förslag till beslut till kommunstyrelsen för respektive bolag skrivs, där en bedömning om verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och om den utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna framgår.
- ge förslag till förbättringar vid eventuellt upptäckta brister där kommunstyrelsen behöver besluta eller föreslå fullmäktige att besluta om åtgärd (till exempel ändringar eller kompletteringar i bolagsordningar eller ägardirektiv eller framtagning/uppdatering av styrdokument).